

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

**INTERVJU
PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
ZA ZAMEJSKI TEDNIK NOVI GLAS**

4. september 2008

Predsednika slovenske vlade Janeza Janšo smo sredi poletja zaprosili za daljši intervju, ker smo hoteli ponuditi našim bralkam in bralcem, a tudi udeležencem letošnjih študijskih dni Draga na Opčinah, poglobljen pogovor s človekom, ki ima ogromne zasluge za demokratično in samostojno Slovenijo, istočasno pa tudi s tistim slovenskim politikom, ki je odlično vodil Evropsko unijo šest mesecev, kolikor je namreč trajalo predsedovanje Slovenije Evropski uniji. Da je šlo za imenitno opravljeno delo, lahko brez vsake zadrege potrdimo mi, ki živimo v Italiji, ker dejansko tudi v italijanskem tisku in nasploh medijih nismo zasledili nobene argumentirane, kaj šele resnejše kritike, na račun slovenskega vodenja EU.

Gospod predsednik Janez Janša, iskreno čestitamo za opravljeno delo in v imenu naših bralk in bralcev ter seveda našem, najlepša hvala, ker ste sprejeli pogovor za Novi glas!

Kako ste se počutili po šestmesečni intenzivni dobi, ko ste predsedovali Evropski uniji? Kako ocenjujete to obdobje? Imate občutek, da ste bili doma deležni zlasti kritik, priznanj za dobro opravljeno delo pa skorajda ni bilo slišati? Je šlo samo za volilni boj, ali za kaj drugega, kajti o državotvorni politiki v teh, po našem mnenju neupravičenih, kritikah ni bilo govora.

Najprej iskrena hvala za čestitke. Prvega julija letos so bili občutki mešani. Utrujenost se je mešala z zadovoljstvom, ker smo zaupano nalogo opravili odgovorno in nad pričakovanji marsikatere naše evropske partnerice in, žal, tudi kakšne slovenske politične stranke iz opozicije. Končne ocene slovenskega predsedovanja v tem trenutku še ne moremo podati, saj se bodo posledice nekaterih sprejetih odločitev pokazala šele v prihodnosti. Kljub temu pa pohvale evropskih in mednarodnih institucij, ki spremljajo in ocenjujejo delo predsedujoče države, govorijo, da smo svoje delo opravili zelo dobro. Pozitivno oceno v njihovih očeh si namreč ni lahko pridobiti.

Slovenskim kolegom so šle pohvale na račun slovenskega predsedovanja težje z jezika, vendar pa je bilo tudi doma veliko korektnih ocen, tudi iskrenih pohval. Nekatere pavšalne kritike v veliki meri izhajajo iz političnega nagajanja in predčasnega začetka volilne kampanje. Če bi predsedovali še enkrat z znanjem in izkušnjami, ki jih imamo danes, bi se verjetno kakšnega dosejaja lotili na drugačen način. A slovenska vlada nikakor ni predstavljala nevarnosti za Evropsko unijo, kot so nekateri ultra-levičarji nekaj mesecev pred začetkom predsedovanja širili po celini. Nasprotno, vsi ministri so se izkazali na svojih področjih in za opravljeno delo prejeli priznanje svojih evropskih kolegov. Prav tako bi težko govorili o državotvorni politiki, ko so opozicijske stranke v času slovenskega predsedovanja Evropski uniji v državnem zboru grozile z interpelacijami proti nekaterim ministrom ali ko sem moral v Bruslju po skrajno neodgovorni in lažni obtožbi poslanca Socialnih demokratov Antona Ropa odgovarjati na vprašanje, ali je prejšnja vlada res prisluškovala predsedniku vlade tuje države.

Kot Slovenci, ki živimo in delamo v Italiji, smo zelo ponosni na uspehe Republike Slovenije, naše domovine. Se vam ne zdi, da je tega ponosa prav v Sloveniji odločno premalo? Zakaj je tako?

Drži. To na srečo ni večinsko razpoloženje, ga je pa še vedno preveč. Še posebej posamezniki iz vrha nekdanje komunistične nomenklature in velik del medijev v lasti kapitala iz krogov blizu »Foruma 21« so skrajno alergični na vse uspehe, ki jih je Slovenija dosegla po osamosvojitvi. Značilno za tak pristop je bilo nerganje ob poimenovanju brniškega letališča po dr. Jožetu Pučniku ali ob postavitvi spomenika dr. Janezu Drnovšku nedavno v Zagorju. Tisti, ki so v prejšnjem stoletju Slovenijo prekrili s spomeniki prave, mnogokrat pa tudi dvomljivih vrednosti, danes nasprotujejo kakršnimkoli obeležjem in priznanjem za uspehe v času življenja samostojne slovenske države. Na ljubljanskem gradu npr., najvišji točki glavnega mesta, ne boste videli slovenske zastave. Županu Ljubljane ni mogoče dopovedati, da bi bila nacionalna zastava na grajskem stolpu izraz nacionalnega ponosa in hkrati izraz evropske normalnosti, saj ni glavnega mesta države članice Evropske unije, kjer na simbolnih točkah ne bi vihrala zastava te države.

Vedno, ko se imam priložnost srečati s Slovenci, ki živite v Italiji, pa tudi drugje izven matične domovine, sem deležen številnih čestitk, pohval, predvsem pa spodbud za nadaljnje delo. Zelo me veseli, ko vidim, da cenite razvoj Slovenije in uspehe, ki smo jih dosegli od osamosvojitve naprej. Naš skupni kulturni prostor, ki je po dolgih desetletjih znova bolj enoten v okviru Evropske unije, nas upravičeno lahko navdaja z novim optimizmom. Kot izredno pozitivno se mi zdi, da zamejci v razvoju Slovenije vidite skupne priložnosti, saj tudi sam verjamem, da lahko Slovenci in Slovenke uspemo le tako, da smo povezani ne glede na to, kje živimo.

V zadnjem času sem bil lahko spet veliko med ljudmi po različnih delih Slovenije, velik del sem jo tudi prekolesaril, in iz prve roke sem izkusil, da zapisi v našem časopisju mnogokrat niso veren odraz razpoloženja, da se vendarle znamo veseliti svojih uspehov, da znamo biti ponosni na svoje dosežke. Vesel sem, da nam je v preteklih štirih letih uspelo ta ponos dvigniti in verjamem, da bomo se bomo lahko tudi v prihodnje veselili skupnih uspehov.

Gospod predsednik, našo narodno skupnost dobro poznate, saj ste bili večkrat gost v naših krajih. Kakšno vlogo vidite za našo narodno skupnost po vstopu Republike Slovenije v Evropsko unijo in po padcu fizičnih meja? In še to nam povejte, kakšni so po vašem mnenju odnosi med Slovenijo in Italijo in kakšna je vloga narodnih manjšin pri tem? Je sodelovanje z našo narodno skupnostjo dobro?

Dejavnost slovenske narodne skupnosti v Italiji je že več desetletij izjemno bogata in razvejana. Pogosto so bili prav naši zamejski rojaki vezni člen še pred padcem železne zavesne, med demokratizacijo Slovenije, ki se je pomembno oblikovala prav v Dragi in okoljih svobodnega zamejstva nasploh, pomembno so prispevali k njenemu mednarodnemu priznanju in uveljavitvi. Danes, ko smo skupaj člani evropske družine in smo z vstopom v schengensko območje odpravili tudi fizične meje med nami, ostaja slovenska skupnost v Italiji pomemben tudi dejavnik poglobljanja meddržavnih odnosov.

Takšno vlogo slovenske skupnosti zelo cenim in nanjo zelo močno računam tudi v prihodnje, saj se moramo zavedati, da so prihodnji izzivi vedno bolj naši skupni izzivi. Izkoriščanje novih razvojnih priložnosti ob hitrih spremembah sodobnega časa ter iskanje inovativnih pristopov za reševanje morebitnih težav in odprtih vprašanj se je potrebno lotiti skupaj. Zato smo v mandatu te vlade ustanovili Svet Vlade RS za Slovence v zamejstvu, ki omogoča pravočasno in sistematično soočanje z omenjenimi izzivi, tudi, ali pa še zlasti, v odnosu do italijanske države. Slednja se rešujejo s stalnim dialogom in veseli me, da bosta Slovenija in Italija le tega nadgradili z zasedanjem Koordinacijskega odbora ministrov 8. septembra v Rimu. Pri tem pa ne smemo pozabiti pomena dialoga na nižjih ravneh, npr. na Mešano komisijo Republike Slovenije in Furlanije-Juljske krajine za obravnavo skupnih razvojnih vprašanj, ki obravnava tudi manjšinska vprašanja.

Domovina Slovenija zgledno skrbi za slovenske manjšine in za Slovence po svetu, a bi vas vseeno še vprašali, kaj bi se po vaše še dalo narediti, da bi bilo stanje na tem področju še boljše? V mislih nimamo samo potrebne finančne pomoči s strani domovine, za katero smo hvaležni, ampak za vse

tiste vezi, vrednote kot so jezik in slovenska kultura, omika, in druge specifike, ki nas delajo narod, kjerkoli že živimo!

V mandatu sedanje vlade je bilo na področju skrbi za Slovence, ki živijo izven meja matične države storjenega veliko. Poleg tega, da smo oblikovali ustrezne pravne in institucionalne podlage za sistematičen pristop do tovrstne problematike, pa je tu pomemben tudi finančni vidik. Vlada RS izdatno sofinancira organizacije civilne družbe v Sloveniji, ki delujejo na področju kulturnega sodelovanja s Slovenci zunaj naše države. Podpiramo različne konference in seminarje, ko so npr. »Študijski dnevi Draga«. Slovenija nudi tudi strokovno usposabljanje slovenskih učiteljev v zamejstvu in po svetu, tematske seminarje, ob tem pa posebno pozornost namenja aktivnostim za mlade.

Seveda je vedno mogoče storiti še več. Prav želja po pravočasnem prepoznavanju priložnosti, ki se po vstopu Slovenije v Evropsko unijo ponujajo pri graditvi skupnega prostora med matično domovino in rojaki v zamejstvu, botrovala ustanovitvi Sveta za Slovence v zamejstvu, ki deluje kot stalno posvetovalno telo pri Vladi RS. Znotraj slednjega je bil ustanovljen tudi poseben Odbor za kulturo, šolstvo in ohranjanje slovenskega jezika, ki obravnava obe temeljni vrednoti slovenskega naroda - kulturo in jezik. Verjamem, da je ozaveščanje vsakega posameznega člana slovenske narodne skupnosti za uveljavljanje že pridobljenih pravic uporabe slovenskega jezika, kot je denimo izdaja dvojezične osebne izkaznice v Italiji, ključnega pomena.

Leta 2004 je slovenski parlament izglasoval zakon o javni rabi slovenščine, v katerem je med drugim določeno, da vlada RS predloži Državnemu zboru nacionalni program jezikovno politike v dveh letih po uveljavitvi tega zakona. Kakšen učinek za slovenski jezik sta torej doslej imela zakon in resolucija?

Učinki zakona, predvsem pa resolucije, ki poleg temeljnih načel in strateških ciljev jezikovne politike navaja čez 100 konkretnih ukrepov in dejavnosti za doseganje teh ciljev v obdobju do leta 2011, so že kar dobro vidni. Za uresničevanje zadanih ciljev smo sprejeli vrsto ukrepov: npr. uredbo o potrebnem znanju slovenščine za posamezne poklice oziroma delovna mesta v državnih organih, sprejeli smo zakon o agenciji za knjigo, izšli so nekateri novi terminološki slovarji in promocijske brošure o slovenščini kot evropskem jeziku, sofinanciramo počitniške šole slovenščine za zamejske in izseljenske otroke, vpeljali smo nekatere nove postavke v državnem proračunu (npr. za redno delovanje Inštituta za slovenski jezik). Za Slovence zunaj meja matične države pa tudi za tujce omogočamo učenje slovenščine na daljavo.

Sprejetje omenjenih dveh aktov je že zaradi svojega simbolnega pomena spodbudno vplivalo na jezikovno zavest in ravnanje v sodobnih razmerah. Tako imamo čedalje več vsebin v slovenščini na spletnih straneh, v mobilni telefoniji. Najbolj javno pa je zazvenela iz najuglednejših govorniških položajev v času našega slovenskega predsedovanja Evropski uniji, kar ima v letu, ko praznujemo 500. obletnico rojstva Primoža Trubarja, začetnika slovenskega knjižnega jezika, še prav poseben pomen.

Seveda pa nas nagli družbeni in tehnološki razvoj tudi na jezikovnem področju postavljata pred nove izzive. Tako bo na primer potrebno misliti na izdelavo novega slovarja sodobne slovenščine, saj vsako leto pridobimo množico novih slovenskih besed ali njihovih novih pomenov. Ob uvajanju digitalizacije se, še zlasti za slovenske zamejce, znova pojavlja vprašanje pokritosti s slovenskim televizijskim signalom in splošne dostopnosti javnih informacij, npr. raba znakovnega jezika za gluhe osebe. Poskrbeti bo potrebno za t.i. stransko škodo pri uveljavljanju načela o prostem pretoku blaga in oseb v okviru EU, saj nekatera tuja podjetja skušajo varčevati na račun slovenščine pri prevajanju napisov na ovojnini, navodil za uporabo izdelkov, oglaševanju... Skratka, izzivov za prihodnje je na tem področju dovolj.

Intervju z Vami bo namerno izšel tik pred letošnjimi študijskimi dnevi Draga na Opčinah pri Trstu, ki jih poznate, saj ste bili med nami v Dragi večkrat pred leti. Prosili bi vas za kratko misel, sporočilo, voščilo, če hočete, udeležencem letošnje Drage in seveda tudi našim bralkam in bralcem!

Študijski dnevi Draga, ki sedaj potekajo za Finžgarjevim domom na Opčinah so bili že od vsega začetka priložnost za srečevanje in dialog med pripadniki »treh Slovenij«, domovine, zamejstva in izseljenstva oziroma sveta. Vedno je bila Draga korak naprej, bila je otok svobodnega slovenstva, preko odprtega dialoga je bila sposobna odkrivati prava znamenja na slovenskem nebu. Velika zahvala gre organizatorjem, Društvu slovenskih izobražencev iz Trsta, ki je s to pobudo začelo že pred desetletji in pri njej vztraja še danes. Četudi so nekateri mislili, da se je poslanstvo Drage z osamosvojitvijo izpelo, so njena študijska srečanja pomembna tudi danes. Nov čas prinaša nove izzive. Pronicljiva intelektualna razprava, množične okrogle mize in tribune bodo vedno dobrodošla metoda za iskanje nacionalnih sinergij in priložnosti širših prostorov, ki se odpirajo Slovincem. Organizatorjem bi rad zaželel še naprej uspešno delo in srečno roko pri izboru pravih vprašanj in dilem za razprave.

Kavkaška kriza je pred nedavnim ponovno izbruhnila v Gruziji. Kako ocenjujete diplomatsko držo Evropske unije glede gruzijsko-ruskega konflikta? Ali je po Vašem mnenju posredovanje francoskega predsednika Sarkozyja prvi dokaz složnosti zunanje politike EU?

V Gruziji je, tudi zaradi posredovanja francoskega predsedstva Evropski uniji, relativno hitro prišlo do prekinitve sovražnosti in dogovora o premirju, kar je preprečilo nadaljnje žrtve in omogočilo začetek humanitarne pomoči prizadetem prebivalstvu. Ministri za zunanje zadeve držav članic so na izrednem zasedanju sredi avgusta uspeli poenotiti svoja stališča in sprejeli odločitev za neposredno angažiranje Evropske unije v obliki opazovalne ali mirovne misije. Le ta je trenutno v fazi priprav, tako da končna oblika angažiranja v tej fazi še ni znana, saj je odločitev odvisna tudi od odločitve Varnostnega sveta OZN, razmer na terenu ter nadaljnje razprave v okviru držav članic povezave.

Evropska unija je bila tudi v času slovenskega predsedovanja soočena z izjemno zahtevno in potencialno podobno konfliktno situacijo, ko je šlo za razglasitev neodvisnosti Kosova. Potrebni so bili veliko srečanj, telefonskih pogovorov, prepričevanj, da se evropska enotnost ni razletela ter da hkrati na Kosovu ni prišlo do oboroženega konflikta. Tudi sicer, ko je šlo za t.i. zamrznjene konflikte v svetu, kakršen je gruzijski, je Slovenija kot predsedujoča vložila veliko energije že samo v to, da ni prišlo do poslabšanja razmer na omenjenih območjih. Težko pa govorim o tem, ali bi lahko Evropska unija ta zadnji konflikt v Gruziji preprečila. Vsekakor bi bilo zelo dobro, če bi se to zgodilo. Gruzijski konflikt je namreč močno načel možnosti za hitro oblikovanje strateškega partnerstva med Evropsko unijo in Rusko federacijo, o čemer smo pogajanja začeli junija v Hanti-Mansijsku.

V osemdesetih letih ste bili eden izmed osrednjih snovalcev slovenske demokratizacije, ki je privedla do samostojnosti naše matične domovine. Tedanji položaj slovenskega naroda znotraj jugoslovanske federacije se je pod pritiskom centralistične beograjske politike (*med drugim tudi jezikovne in davčne*) čedalje slabšal in pot k samostojnosti je bila edina možna varianta, ki bi nam lahko še naprej omogočila kulturno in narodno preživetje. Kakšno je torej Vaše stališče glede vprašanja samoodločbe narodov, npr. kosovskega ali pa prebivalcev ruskega porekla Južne Osetije? Ali je mogoče najti v sedanjem dogajanju neko vzporednost z usodo, ki se je slovenskemu narodu pisala na prehodu iz osemdesetih v devetdeseta leta prejšnjega stoletja?

Ko govorimo o pravici naroda, da samostojno odloča o ustanovitvi svoje lastne države, o njeni ureditvi in njenem spreminjanju, je potrebno v vsakem konkretnem primeru upoštevati zgodovinske in kulturne okoliščine. Žal ta pravica na papirju zgleda lepše kot to potem v praksi. Po mnenju mnogih strokovnjakov je mednarodnopravni princip ozemeljske celovitosti države na lestvici norm višje kot pravica naroda do samoodločbe. Ozemeljska celovitost je še vedno nekakšna univerzalna norma pri zagotavljanju miru in

stabilnosti v svetu, saj tudi OZN, EU, OVSE, in NATO v svojih dokumentih dosledno podpirajo princip ozemeljske celovitosti. Ko govorimo o našem osamosvajanju, se moramo zavedati, da je Slovenija nastala v specifičnih okoliščinah razpadanja skupne države, Kosovo je bilo le še zadnji kamenček tega razpada. Pri Južni Osetiji oziroma Abhaziji so razmere bistveno bolj zapletene, nekatere vzporednice pa zagotovo kljub vsemu obstajajo.

Državniki držav članic EU so se v Bruslju dogovorili o solidarnosti med članicami glede energetske politike, vendar kaže, da bo za to področje vsaka država tudi poslej najprej poskrbela zase - bistvo varne in zanesljive oskrbe je, da ima država zagotovljenih čim več virov. Kakšen je glede tega vprašanja splošen položaj Republike Slovenije in v kakšnih odnosih je Slovenija do Rusije, ki je glavna oskrbovalka članic EU z nafto in plinom?

Odnosi med Slovenijo in Rusijo so na bilateralni ravni dobri, tako na političnem kot na številnih drugih področjih. Seveda pa je Slovenija del Evropske unije in zveze NATO in veliko politik usklajujemo s svojimi zavezniki. Pri bilateralnem sodelovanju še posebej izstopa gospodarska menjava, saj se obseg blagovne in storitvene menjave med državama izredno krepi in je že blizu dveh milijard evrov letno. Tudi interes za nadaljnje sodelovanje je zelo velik na obeh straneh. Ena izmed perspektivnih panog je zagotovo energetika. Rusija oziroma ruski Gazprom je dobavitelj okoli polovice zemeljskega plina v Sloveniji. Dosedanje sodelovanje je stabilno in korektno, kar omogoča pogovore in usklajevanja glede nadaljnjega povečanega energetskega sodelovanja v povezavi s plinovodom »Južni tok«.

Ali bo slovensko ozemlje v prihodnje vključeno v gradnjo novih plinovodov in naftovodov, ki jih načrtujejo v Jugovzhodni Evropi?

Izgradnja plinovodov ali naftovodov je v prvi vrsti odvisna predvsem od interesa investitorjev, ki morajo predhodno zagotoviti uporabo tovrstne infrastrukture. Seveda ima pri odločanju pomembno vlogo tudi okoljski oziroma okoljevarstveni vidik.

Trenutno sta aktualna predvsem dva projekta, ki bi lahko vključevala tudi slovensko ozemlje. V zvezi z izgradnjo naftovoda »PEOP« so zainteresirane države Jugovzhodne Evrope ustanovile razvojno podjetje, da bi pripravile potrebne študije ter tako privabile investitorje. V tem trenutku še ni resnega investitorja. Slovenija se bo v primeru, da bo projekt postal realen, o pogojih za umestitev v prostor in gradnjo resno pogajala. Ob tem pa menimo, da bi naftovod moral biti podaljšan do Genove, kjer bi lahko v zadostni meri dosegel severnoitalijansko tržišče oziroma tamkajšnje rafinerije. Po drugi strani pa sta pri plinovodu »Južni tok« investitor in uporabnik znana. Odločitev o poteku plinovoda preko slovenskega ozemlja, ki je po zagotovilih investitorja resna varianta za dobavo plina v severno Italijo, bo predvidoma sprejeta v prihodnjih mesecih, ko bodo končana pogajanja.

Kako menite, da se bo razvil načrt o uplinjevalniku, ki ga nameravajo namestiti sredi Tržaškega zaliva?

Iz energetskega stališča in iz stališča zanesljivosti oskrbe so terminali za utekočinjen zemeljski plin dobra rešitev, vendar pa je umeščanje v prostor tovrstnih objektov zahtevno. Vlada RS je od samega začetka postopkov zahtevala upoštevanje Slovenije v procesih čezmejne presoje vplivov kot enakopravne partnerice in upoštevanje najvišjih evropskih okoljskih standardov v občutljivem območju severnega Jadrana. To velja tako za plinski terminal v Tržaškem zalivu kot za tistega, ki naj bi bil zgrajen v Žavljah tik ob meji.

Vlada RS ne more podpirati projektov, ki lahko škodljivo vplivajo na slovensko kopno ali morje in v primeru terminala sredi Tržaškega zaliva je bilo s pomočjo stroke ugotovljeno, da ima lahko le ta pomemben škodljiv vpliv na morsko okolje, varnost prebivalcev, plovbo in biotsko raznovrstnost. Kljub temu, da na Slovenijo

odpade manjši del severnega Jadrana, pa je ta za nas toliko bolj pomemben, saj želimo kot okoljsko odgovorna država prispevati k temu, da se ta del Jadrana trajnostno razvija.

Slovenska vlada si vseskozi intenzivno prizadeva za enakopravno obravnavo s strani Italije ter skušamo doseči, da italijanska stran ne vztraja še naprej pri rešitvah, ki lahko dodatno obremenijo okolje in ki predstavljajo večja prometna in varnostna tveganja. Naše medsebojne odnose želimo graditi na razvoju skupnih projektov, ki pa so v interesu obeh in zasledujejo skupne evropske cilje. Tako smo npr. vladi v Rimu predlagali podpis memoranduma, ki posebej poudarja sodelovanje na okoljskem področju in razvoj dobrih praks.

V času Illyjevega predsedovanja deželi Furlaniji-Julijski krajini je bila zamisel o t.i. evroregiji ena temeljnih točk njegove politične agende. Novi deželni predsednik Renzo Tondo pa daje temu načrtu drugačno, manj prominentno vlogo. Kakšno je stališče slovenske vlade do te tematike?

Mi smo že na začetku mandata v koalicijsko pogodbo zapisali, da je v slovenskem nacionalnem interesu oblikovanje takšne evroregije, v katero bi bila vključena Slovenija kot celota hkrati pa bi le ta oziroma Ljubljana predstavljala njeno središče. Nenazadnje je Slovenija zaradi svojega geografskega položaja naravno stičišče evropskih makro-regij in temu primerno odprta za dobro sosedsko in čezmejno sodelovanje. Prav slednje je po našem vstopu v Evropsko unijo pridobilo na pomenu, še zlasti v okviru prizadevanj za skupne cilje evropske kohezijske politike.

Ob tem pa bi želel spomniti, da ima Slovenija že dolgo skupno zgodovino in tradicijo, ko gre za sodelovanje sosednih narodov. Pri tem velja še posebej omeniti ustanovitev Delovne skupnosti Alpe-Jadran, ki je bila pred tremi desetletji enkrat in zgodovinsko pomemben politični korak k evropski integraciji, saj so se za sodelovanje odločile regije in države iz različnih političnih in družbenih sistemov. Danes, 30 let po njeni ustanovitvi, smo skoraj vse članice Delovne skupnosti Alpe-Jadran enotne, da je potrebno strateške prednosti skupnosti v novih pogojih razširjene Evropske unije in njenih novih politik nadgraditi ter le to nadomestiti z ustrežnejšo in sodobnejšo obliko teritorialnega sodelovanja. Članice delovne skupnosti smo zato izrazile svojo odločenost, da še pred koncem letošnjega leta sklenemo postopek obnove regionalnega sodelovanja v prostoru Alpe-Jadran-Panonija. V ta namen je Slovenija že pripravila vse potrebno za ustanovitev tehničnega sekretariata, ki bo prevzel pripravo skupnih projektov ter sodelovanje v postopkih za preobrazbo Delovne skupnosti Alpe-Jadran, v pripravi je tudi statut nove povezave, ki bo v skladu s področnimi evropskimi predpisi. Glede na to, da v prihodnjem letu Furlanija-Julijske Krajine prevzema dvoletno predsedovanje delovni skupnosti pričakujemo, da bodo naši italijanski partnerji podprli načrtovano preobrazbo.

Mnogi v vašem mandatu vidijo nenavaden zasuk v ekonomski politiki. Mandat ste namreč začeli z obljubo o reformah, zato ste v vladni ekipi imeli tudi mlado-ekonomiste, sklepate ga – vsaj tako se zdi - v konfliktu s številnimi vidnejšimi podjetniki. Se je kaj spremenilo od jeseni 2004?

Mandat smo začeli z obljubo o reformah, nato smo sprejeli Strategijo razvoja Slovenije, načrt reform, oblikovali z opozicijo Partnerstvo za razvoj, mandat pa končujemo s pretežno izvedenimi reformami in tudi že njihovimi rezultati. Slovenija je imela v zadnjih letih najhitrejšo rast v svoji zgodovini, ta je bila petkrat višja od npr. rasti v Italiji. Imamo najnižjo brezposelnost v zgodovini, pomanjkanje delovne sile je naš velik problem. Prvič odkar Slovenija obstaja smo znižali davke. Davek na izplačane plače, ki je predstavljal težavo za podjetja z višjo dodano vrednostjo se zmanjšuje oziroma odpravlja, znižuje se korporativni in osebni davek, s posebnimi olajšavami pa spodbujamo podjetja h krepitvi raziskav in razvoja ter jih hkrati spodbujamo tudi k premišljenim, tehnološko usmerjenim naložbam.

V želji, da svobodni gospodarski pobudi zagotovimo okolje, ki onemogoča zlorabe na škodo konkurence in v končni posledici potrošnikov, smo okrepiли delovanje nadzornih institucij. Torej nikakor ne gre za konflikt s

podjetniki, saj velika večina slovenskega gospodarstva stoji na trdem in poštenem delu. Nasprotno, gre za normalno delovanje pravne države. V kolikor bi v celoti ta delovala že v preteklosti, danes nihče ne bi mogel govoriti o tajkunih.

Je nacionalni interes obdržati vzvode slovenskega gospodarstva (banke, zavarovalnice, večja podjetja) v slovenskih rokah ali menite, da bi bilo bolje po izkušnji s t.i. tajkuni vrata slovenskega gospodarstva nekoliko bolj odpreti tudi tujcem?

Vlada je leta 2006 sprejela program privatizacijskega procesa, ki določa umik države iz gospodarstva. Na podlagi tega načrta je bilo določeno, da v pomembnejših institucijah in podjetjih, kot so npr. banke, večja podjetja, zavarovalnice, ki so vitalnega pomena za slovenski razvoj, država ostane strateški solastnik. Za ohranitev dolgoročnega vpliva v le teh mora država ostati lastnica 25% plus ena delnica. Preostalo pa lahko proda, ko je cena na trgu najugodnejša.

V tem mandatu smo pri načinu prodaje državnih deležev vzpostavili nekaj novih metod in pri tem upoštevali interese Slovencev. Ena od teh metod je prodaja državnega deleža neposredno državljanom in državljanom. To je tudi najbolj pravičen, pošten in pregleden način privatizacije. Nenazadnje so Slovenke in Slovenci to premoženje, ki je ostalo v lasti države, tudi ustvarjali. Takšna prodaja je v našem nacionalnem interesu. Pri tem pa moramo nujno ločiti kaj je državno in kaj slovensko lastništvo. S prodajo državnih deležev ob primernih trenutkih, po vzoru NKMB, želimo nadaljevati tudi v prihodnje. To je najboljši način za učinkovitejšo in fleksibilnejšo delovanje teh družb, ki prispevajo k večji gospodarski rasti in hitrejšemu razvoju Slovenije.

Je po večkratnih nevesočnostih v šentviškem predoru pravilno, da sta odstop ponudila minister Radovan Žerjav in vodstvo DARS? Tudi v tem primeru je v oči javnosti prišlo nasprotje med vlado, v osebi ministra Žerjava, in t.i. tajkuni, v osebi izvajalca del v predoru, podjetja SCT in njegovega predsednika Ivana Zidarja.

Menim, da gre v obeh primerih za odgovorno ravnanje, ki je bilo prejšnjim vladam povsem tuje. Takrat se za zagrešene napake nikoli ni odgovarjalo. Vlada se je v tem mandatu spopadla z gradbenimi monopoli in klientelističnimi povezavami, ki so bistveno dražili gradnjo slovenske avtocestne strukture v zadnjem času. Ti monopoli in povezave skušajo ohranjati svojo pozicijo, minister Žerjav pa jim je ob tem seveda v napoto. Kljub temu, da za nastalo situacijo ni odgovoren - še več, ne le, da se je ustrezno odzival, ampak je potem, ko je do težav prišlo, naredil vse, da bi se posledice tudi čim prej sanirale - je želel prevzeti objektivno odgovornost. To njegovo potezo zelo cenim. Kar pa zadeva ponujeni odstop vodstva DARS, je vlada le temu naložila nekatere ukrepe in določila dvotedenski rok, da jih izvede. V kolikor bodo le ti ustrezni in bo podana tudi določena zagotovila, da se podobne stvari v prihodnosti ne bodo več dogajale, potem odstopa ne bomo sprejeli.

SD, LDS in Zares so bolj ali manj odkrito povedale, da ne bodo vstopile z vami v koalicijo in da računajo na medsebojno povezovanje po volitvah. V primeru zmage na volitvah puščate odprta vrata za vse koalicije, ali ne? Kaj se po Drnovškovih velikih koalicijah v slovenskem prostoru spet nekoliko bolj uveljavlja blokovska delitev na pomladne in levičarske koalicije?

Sedanje izjave tranzicijske levice so odraz še vedno velike ideološke obremenjenosti. Nekako še vedno ne morejo brez izključevanja, besednjak je spet podoben času iskanja razrednih sovražnikov. Mi v naprej nikogar ne izključujemo nikogar. Želimo si sicer nadaljevanja mandata sedanje koalicije, vendar se bomo tako kot pred štirimi leti, če nam bodo volivci podelili mandat, pogovarjali z vsemi, saj menimo, da bi bila za hitrejši razvoj in večjo blaginjo Slovenije potrebna širša, razvojna koalicija.

Osebno menim, da bi bili z večjo koalicijo in močnejšo podporo v državnem zboru uspešnejši pri izvedbi nekaterih ključnih razvojnih projektov, ki so pred Slovenijo. V mislih imam dokončanje projekta decentralizacije države ter prepoznavanje in izkoriščanje novih priložnosti, ki so se odprle z našim predsedovanjem evropski sedemindvajseterici. Prav delovanje Evropske unije je dokaz, da je možno najti kompromis med različnimi interesi in združiti moči za skupno dobro. Živimo v dobi, ko je sodelovanje ključno za soočanje z globalnimi izzivi. Ne potrebujemo radikalnih sprememb, novih delitev in izključevanja. Slovenija potrebuje nadaljevanje začetega, nadaljevanje rasti in pravične delitve ustvarjenega, mir, varnost in stabilnost.

Gospod predsednik, zahvaljujemo se vam za pogovor. Preden Vam v imenu naših bralcev in nas samih iskreno zaželimo veliko sreče ter seveda glasov na jesenskih volitvah v Sloveniji, pa še zadnje vprašanje: Vam je uspelo imeti kaj dopusta, ste ga tudi letos namenili plezanju, če da, kje ste letos plezali?

Najlepša hvala za dobre želje in prijazno povabilo k pogovoru. V začetku avgusta sem si privoščil nekaj dni dopusta, ki sem ga preživel v dolini Soče in v slovenskih gorah. Preplezali smo nekaj krajših smeri, dvakrat smo premagali severno triglavsko steno, povzpeli pa smo se tudi na Škrlatico. Ni bilo veliko, zato pa toliko bolj intenzivno in doživeto.